

Den Haag, 7 februari 2021

Open brief aan de minister van primair en voortgezet onderwijs.

Betreft: volledige heropening basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs per 8 februari.

Heropening 8 februari niet verantwoord, aanvaardbaar en veilig.

Geachte minister Slob,

De regering heeft na hierover OMT-advies te hebben ontvangen, besloten het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs weer volledig te openen vanaf maandag 8 februari. Het zou een goede zaak zijn als dat op een veilige manier zou kunnen. Toch zegt u in uw brief aan het onderwijs van 3 februari de zorgen van vele in het onderwijs werkzame mensen en andere betrokken groepen over deze heropening te snappen. Ook zegt u dat u het een moeilijk besluit vond. Dat snappen wij op onze beurt weer goed. Het is niet niks om zulke zware beslissingen te moeten nemen in deze moeilijke tijden en we zouden niet graag in uw schoenen staan.

Wij vermoeden echter dat u ook niet graag in onze schoenen zou willen staan. Het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel gaat ten gevolge van uw beslissing vanaf 8 februari weer aan de slag op een werkvloer waar, in uw woorden, sprake is van 'een verantwoord en aanvaardbaar risico'. U noemt de situatie - bewust? - echter niet 'veilig'. Voor de veiligheid moeten leraren, ondersteuners en scholen zelf zorgen en daarvoor heeft u een brief met daaraan gekoppeld een 'Servicedocument funderend onderwijs en corona' naar de scholen gestuurd. Deze maatregelen zijn weer uitgewerkt in een enkele dagen later aan de scholen verstuurd 'Protocol Basisonderwijs', dat is opgesteld door de bonden, een schoolleidersvereniging en de sectorraad, in afstemming met partijen als OCW, SZW en - zoals u het noemt - 'collegiaal getoetst' door het RIVM.

Het moge u inmiddels duidelijk zijn dat wij niet blij zijn met deze volledige heropening, de 'maatregelen' en de gevolgde werkwijze om tot deze beslissing te komen. Met name in de pers en de sociale media lezen wij erg veel twijfels en grote zorgen bij verschillende betrokken partijen. Het lijkt erop dat partijen zich voor het blok gesteld voelden. Ook de wijze waarop het OMT lijkt te hebben 'ingestemd met een advies' dat door de regering al was voorgekookt en dat het OMT vroeg om ook te kijken naar maatschappelijke zorgen en sociale problematiek in plaats van alleen naar de gezondheidsaspecten van de heropening lijkt ons geen goede zaak. Wij hebben een andere conceptie van 'onafhankelijkheid'.

De maatregelen die - zoals u het formuleert - voor een verantwoorde opening moeten zorgen, zijn in onze ogen te weinig, naar schoolbesturen niet verplicht genoeg, niet uitvoerbaar en onvoldoende controleerbaar. Om dat beter te maken, stelt u voor dat scholen kunnen proberen - niet verplicht! - met 'cohorten' te werken, zodat door de 'Aanscherping van het bron- en contactonderzoek' niet meteen een hele klas of groep als nauw contact van een besmet persoon thuis in quarantaine moet blijven. Het voorstellen van dit soort maatregelen wijst erop dat ook de regering het eigenlijk niet 'verantwoord en aanvaardbaar' vindt om weer volledig open te gaan. Op ons komt het over als een show voor de bühne. Indelen van klassen in kleinere groepjes of koppels zal de scholen nog wel lukken, dat opschrijven vast ook, maar iedere leraar kan u vertellen dat het handhaven en controleren van een veilige scheiding tussen deze cohorten in de klas een illusie is. En daarmee valt een belangrijke pijler onder uw streven naar veiligheid weg.

Daarom pleiten wij ervoor dat u een ingrijpende aanscherping van de maatregelen uitvaardigt: er wordt alleen maar lesgegeven aan halve klassen (om en om aanwezig, ochtend en middag of dag na dag) of scholen zorgen ervoor dat hele klassen beurtelings om de dag op school aanwezig zijn, waardoor de kinderen/cohorten echt een stuk uit elkaar geplaatst - en gehouden - kunnen worden. Dat zou dan enigszins in de buurt van 'verantwoord en aanvaardbaar' kunnen komen. Wij spreken bewust niet van 'veilig' in dezen, maar proberen u met deze brief ertoe te brengen dat u in ieder geval meer doet dan nu om de veiligheid te bevorderen. Gelukkig heeft u - te elfder ure - nog besloten om met de aanvulling te komen dat kinderen met een snotneus thuis moeten blijven - maar dat is voor ons wel weer een aanwijzing dat u al op het eerder door u uitgesproken 'verantwoord en aanvaardbaar risico' terug bent gekomen.

'We houden niemand aan het onmogelijke', zegt u in uw brief, maar dat is wat - zelfs met onze aanvullende eisen voor de maatregelen - voor veel leraren en hun (vaak kwetsbaar) thuisfront nu toch gebeurt. Uw 'tegemoetkoming' dat leraren en onderwijsondersteuners die echt grote angst hebben voor de onveiligheid in goed gesprek met hun directie naar een oplossing moeten zoeken is echt onvoldoende en een belediging voor de professionaliteit en het arbeidsethos van deze leraren en onderwijsondersteuners. Wij stellen voor dat wie zich onveilig voelt en het risico in de school niet verantwoord en aanvaardbaar vindt, zelf de beslissing mag nemen om vanuit huis of een andere wel veilige plek online onderwijs te verzorgen.

Dit overlaten aan een 'goed gesprek' is vragen om ongezonde druk van de werkgever op de werknemer, vergelijkbaar met het goede gesprek waarmee schoolbestuurders uit West-Brabant - die de onveiligheid in hun school niet voor hun verantwoording konden nemen - werden geconfronteerd toen de onderwijsinspectie bij hen op de koffie kwam. Het betekent ook nog eens dat u kennelijk de Arboret waarin werkgevers, samen met de MR mede ingevolge de RI&E, worden verplicht de zorgplicht en veiligheid jegens personeel en leerlingen serieus te nemen, daarbij negeert of naar de achtergrond drukt.

Dus, kort samengevat, maximaal de helft van het totale aantal leerlingen tegelijk op school (de details zijn een kwestie van uitwerking) en leraren en onderwijsondersteuners gaan zelf over hun veiligheid.

Tot uw dienst, hoogachtend en met vriendelijke groet,

Namens onderwijsvakbond Leraren in Actie,

Peter Althuisen, voorzitter.